

טרוויה

1. שלום למד בהלכה ש'אסור לסתור את דברי אביו. הוא שואל: האם ופוחים עם אבא נחשבים חלק מאסור 'סותר את דבריו'.

- נכלל באיסור.
- לא נכלל באיסור.
- מותר להתווכח עם אבא.
- מחלוקת ראשונים.

2. ראובן שמע שלפי ההלכה אסור גם לומר לאבא שהוא צודק, כי זה מראה כאלו אבא צריך את האשור שלנו. כיצד זה מכנה בהלכה?

- אסור להכריע.
- אסור להסכים.
- אסור לצדד.
- אסור לפסוק.

3. האם מתר להגיד הפוך מדברי האבא?

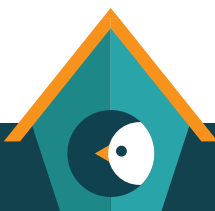
- תמיד אסור.
- בסתם דברים אסור, בדברי תורה והלכה מותר.
- בסתם דברים אסור תמיד, בדברי תורה יש מתירים שלא בפני האבא.
- בכל הנושאים בעולם מותר להגיד הפוך מהאבא - שלא בפניו.

4. יואל חולם לשבת על פסא הנהג ברכב של אבא. האם הדבר מתר?

- אסור. אבל יכול לבקש רשות.
- ברכב אין בעיה של 'מקום של אבא'.
- אסור, כי יכול להזיק לאבא אם יקבלו קנס.
- אין שום היתר הלכתי לשבת על מקום של אבא.

5. מתר לנו לשבת ליד אבא בבית הפנסת או בפתנה?

- אין בזה פחיתות כבוד ולכן מותר.
- אסור, כי זה מראה כאילו אנחנו באותה הדרגה של אבא!

- מותר להתיישב לכמה דקות, אבל לא לחצי שעה ומעלה.
- עדיף לרוץ ולהשתובב בחוץ.

6. ירמי אוהב לבוא לסניף הבנק, שם אביו עובד. לאביו יש שם כפסא גדול ומסתובב. מתי יירמי לשבת על הפסא?

- אסור, כי זה גם מקום קבוע.
- אסור, כי זה במקום חשוב כמו בנק. אבל אם אביו עובד במכולת או נגריה - אין בעיה.
- במקום העבודה אין דבר כזה 'מקומות קבועים'.
- מותר בכל מקום.

7. ברכה של אבא ואמא היא חשובה וחזקה מאד, למה?

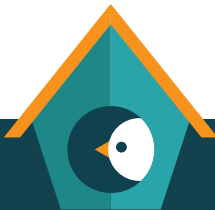
- כי הם מברכים מכל הלב.
- כי הם בדרך כלל גם מבטיחים פרס או חטיף טוב.
- כי זה כבוד בשבילם כשאנחנו מבקשים מהם ברכה, ואנו זוכים במצוות כיבוד אב ואם.
- תשובה א' וג' נכונות.

8. על איזה אסור מן התורה עובר מי שתלילה אינו מתחשב בהוריו?

- עובר על "איש אמו ואביו תיראו", כי זה מראה זלזול וחוסר מורא.
- עובר על "כבד את אביך ואת אימך", כי זה מראה על חוסר כבוד.
- עובר על "ארור מקלה אביו ואימו", כי זו קללה בשביל ההורים כשבנם מתנהג בחוסר התחשבות.
- כאילו עובר על כל תרי"ג המצוות.

9. נחמיה מתנהג בכבוד להורים, אבל בלבו הוא חושב עליהם קצת בעצבים ובחוסר כבוד. האם נחמיה נוהג כשורה?

- נחמיה נוהג שלא כהלכה, כי צריך "שידמה בעיניו שהם גדולים ונכבדי ארץ" - וזה עיקר הכיבוד!
- אינו עובר על דין התורה, אבל אסור לזלזל בהורים במחשבה - מדרבנן.
- מצוות כיבוד אב ואם היא רק במעשים, ואין בעיה לחשוב עליהם בחוסר כבוד.
- ייזהר מאוד שלא להגיד מה הוא חושב.

10. מול מי צריך לזהר יותר, בכבוד האבא - או בכבוד האמא?

- בכיבוד אם, כי ילדים קטנים רגילים לקרוא לאמא בלי כבוד - ולכן צריך להתרגל הפוך.
- בשניהם צריך להיזהר בשווה.
- בכיבוד אב, כי גם אמא חייבת לכבדו.
- את מי שאוהב יותר.

11. יהושע, הבר הנשוי, מגיע עם כל משפחתו לימי הפסח להורים. מה ראוי שיעשה יהושע לפני שבא לבית ההורים?

- ראוי ליהושע שישנן את הלכות כיבוד אב ואם.
- ראוי שימעיט בביקורים - כי אולי זה קשה להורים.
- ראוי שיתכונן לעזור כמה שיותר.
- ראוי שיקנה מתנה גדולה - כדי לשמח את ההורים.

12. האם בית דין יכולים לחייב לכבד את אביו ואמו?

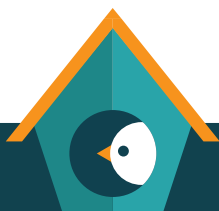
- לא יכולים, כי זו מצווה שמתן שכרה בצידה.
- יכולים לחייב, כי זו מצווה שעליה עומד העולם.
- בארץ ישראל יכולים לחייב, ובחול לא יכולים.
- אם ההורים חייבים כסף לילד - אינם יכולים לחייב.

13. אשר גלה בגיל שמונה עשרה שהוא ילד מאמץ. האם הוא חייב לכבד את הוריו המאמצים?

- חייב מן התורה לכבדם.
- אין חיוב לכבדם, אבל ראוי לעשות כך.
- חייב לקנות להם מתנה גדולה על השקעתם בו, ולאחר מכן יהיה פטור מלכבדם.
- אם הם עשירים גדולים מאוד - מחויב לכבדם.

14. אביו הזקן של אלכסנדר הוא כבד שמיעה, האם מתר לאלכסנדר לומר את שם אביו?

- בפני אביו אסור, שלא בפניו מותר.
- מותר לו לומר את שם אביו, כי ממילא אינו יכול לשמוע.
- אין זה מכובד, ולכן אסור.
- מותר לומר את תחילת השם (כמו 'אבך' מ'אברהם', ו'יצ' מ'יצחק').

15. לאבא של מאיר נדבקה נוצת יונה לחליפה, ומאיר פמוכן מזדרז להסירה. האם קיים בזה מאיר מצות 'כבוד'?

- ודאי, זה ממש כיבוד אב מן התורה.
- יש בזה מנהג טוב, אבל זו לא מצווה.
- עדיף לא לעשות כך, כי זה נראה כאילו אביו זקוק לעזרה.
- אם אבא יראה את מעשיו של מאיר וישמח - קיים מצוות 'כיבוד', אך אם לא - אין בזה מצווה.

16. האם אני מחייב למזג פוס מים לאבי - כשהוא יכול לעשות זאת בעצמו?

- כיבוד הורים הוא גם בדברים כאלה!
- אם אבא יכול לעשות זאת בעצמו - אינך מחויב.
- מחלוקת ראשונים.
- אינך מחויב, אך יש בזה מצווה.

17. הרב דבר בשעור על חשיבות הפקור בבית ההורים המבגרים, מדוע זה כל כך חשוב?

- כי ההורים שמחים שהילדים עולים אליהם.
- כי בדרך כלל ההורים דואגים לשלום ילדיהם, ועל ידי הביקור רואים שב"ה הכול בסדר.
- כי כשעולים להורים יש אפשרות לעזור להורים בדברים קטנים.
- כל התשובות נכונות.

18. האם אדם טרויד מחייב לטלפן להוריו בכל יום?

- אין חיוב בכל יום, אבל אשרי המטלפן להוריו לפחות כמה פעמים בשבוע לספר מה שלומו.
- אין חיוב כזה בכלל.
- חייבים פעם אחת בשבוע.
- חייבים לטלפן פעמיים ביום, כי אם לא - יש בזה צער להורים חלילה.

19. לאחר בקור בחל המועד רוצה ר' שמעיה ללכת לביתו, האם חייב לעדכן את הוריו שהולך?

- ראוי לעדכן אותם, כדי שלא יצטערו ולא יבינו היכן הוא.
- ר' שמעיה מחויב לעדכן אותם.

- אין צורך לעדכן, כי הוא כבר אדם גדול.
- ישאיר להם פתק של 'להתראות'.

20. בְּנֵצִי קִבַּל תּוֹצְאוֹת מְצִינּוֹת בְּמִבְחָן, הָאֵם עָלְיוּ לְשַׁתֵּף אֶת הוֹרָיו בְּהַצְלָחָתוֹ?

- ודאי! יש בזה מצווה גדולה, כי זה כבוד להורים כשהילד שלהם מצליח.
- טוב שיודיע להם - אבל אין בזה מצוות 'כיבוד אב ואם'.
- אם הצליח במבחן על דברי תורה - חייב לספר להם, אבל במבחן של לימודי חול אינו חייב לעדכן.
- אין צורך לשתף, ואדרבה, יש בזה חשש גאווה.

21. בְּרוּרְיָה נוֹהֶגֶת לְכַבֵּד אֶת הוֹרְיָהּ וְלִקְנֹת עֲבוּרִים אֶת הַקְּנִיָּה הַשְּׁבוּעִית בִּ'סוּפָר'. הָאֵם בְּרוּרְיָה צְרִיכָה לְשַׁלֵּם עַל הַקְּנִיָּה בְּעֶצְמָה - אוּ לְבַקֵּשׁ אֶת הַתְּשׁוּלָם מֵהוֹרְיָהּ?

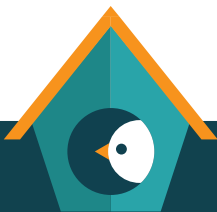
- אם הוריה של ברוריה הם עניים - היא מחויבת לשלם בעצמה, אך אם יש להם פרנסה - נפסק להלכה כי אינה צריכה לשלם מכספה.
- הוריה של ברוריה צריכים לשלם - תמיד!
- עדיף שתשלם מכיסה הפרטי, אך אין בכך חיוב.
- אם מבקשת מהוריה תשלום - יש עליה דין 'ארור' חלילה.

22. מֵר צוּרְיָאֵל קָנָה שְׁנֵי אֶתְרוּגִים - עֲבוּרוֹ וְעֲבוּר אָבְיוֹ. הָאֵם עָלְיוּ לָתֵת לְאָבְיוֹ אֶת הָאֶתְרוּג הַמְּהֻדָּר יוֹתֵר אוּ יִשְׁאִירוּ לְעֶצְמוֹ?

- מחלוקת בין פוסקי ההלכה בזמננו.
- חייב לתת לאביו את האתרוג היפה - משום כיבוד אב.
- ישאיר את האתרוג המהודר לעצמו, כי 'חייך קודמים'.
- עדיף לשאול את אביו איזה אתרוג מעדיף (ולא יגלה לו מה מהודר יותר).

23. אָדָם הָעוֹסֵק בְּפִעִילוֹת שֶׁל זְכוּי הַרְבִּים אוּ מְסִירַת שְׁעוֹר, הָאֵם טוֹב שְׁיִזְכִּיר אֶת שֵׁם הוֹרָיו - כִּי זֶה יְכַבֵּד אוֹתָם?

- ודאי טוב ומבורך! גם אני מזכיר לברכה את אבי מורי ר' שמואל צבי רוט, שהוא מתנך צדיק, טוב לשמים וטוב לבריות, ולאימי מורתי חיה שרה רוט, אמא מסורה, שתפילותיה ומעשיה הטובים מלווים אותנו הילדים כל הימים.
- אסור להזכיר את שם ההורים, ויהיה בזה מצווה הבאה בעבירה.

- בקבוצה קטנה טוב להזכיר, אבל בקבוצה מעל מאה אנשים יש בזה חשש ביזיון.
- יזכיר רק את שם המשפחה שלו.

24. אִשָּׁה נְשׂוּאָה, הָאִם חִיבָת לָקוּם בְּפָנֵי אָבִיהָ?

- **חייבת.**
- פטורה.
- רק אם הבעל מסכים לה לקום.
- בפני אביה חייבת, אבל בפני אימה פטורה.

25. מַאיִזָּה גִיל חִיב הַיָּלֵד לָקוּם בְּפָנֵי הוֹרָיו?

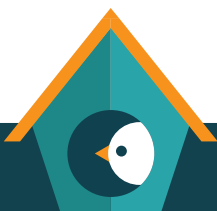
- ילד מעל גיל 6.
- ילד מעל חלאקה (גיל 3).
- בחור מעל בר מצווה.
- ילד מעל גיל 9.

26. שְׂמֵחָה שׁוֹכֵב בַּמָּטָה, לְבוּשׁ בְּפִיג'מָה וּמְתַכּוֹנֵן לְשָׁנָה, כְּשֶׁלֶפְתַּע נִכְנָס אָבִיו לַחֲדָר. הָאִם חִיב שְׂמֵחָה לָקוּם מִן הַמָּטָה?

- **שמחה פטור.**
- שמחה חייב לקום מהמיטה
- אם ישן לבדו בחדר חייב, אבל אם ישנים לידו עוד אחים פטור – כי אולי יעיר אותם.
- צריך להתיישב על המיטה.

27. אָפֵא קַבֵּל 'עֲלֶיהָ' לַתּוֹרָה, הָאִם אָנִי חִיב לָקוּם לְכַבּוּדוֹ?

- עלינו לקום לכבודו כשהולך אל הבימה וכשחוזר ממנה, אבל כשעומד מול ספר התורה אין צורך לעמוד.
- אין צורך לקום.
- חייבים לעמוד כל זמן שאבא עומד.
- ביום חול פטורים מלקום, אך בשבת חייבים לעמוד.

28. בְּדַבְרִים הַבָּאִים מִתֵּר לָנוּ לְהַעִיר אֶת הַהוֹרִים: לְקִרְאת הַתְּפִלָּה אוּ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע / מִיִּשְׁהוּ חָשׁוּב מִתְקַשֵּׁר לְאָבָא אוּ אִמָּא / כְּשֶׁאָבָא נִרְדָּם עִם תְּפִלִּין / אִם רוֹאִים שְׁאִמָּא הֶעֱיִפָה יִשְׁנָה וְעוֹד רֹגַע זְמַן הַדְּלָקַת נְרוֹת שְׂפָתַי. מָה הַמְכַנֶּה הַמְשַׁתֵּף בֵּינֵיהֶם?

- כי אלה דברים שבקדושה.
- כי מותר להעיר את ההורים.
- אסור להעיר! אך מותר להדליק מוזיקה ועל ידי כך יתעוררו.
- כי אין ספק שהם רוצים שנעיר אותם לדברים כאלה.

29. מָה יַעֲשֶׂה יֶלֶד שְׁהוֹרִיו מְסַפְּרִים לוֹ לְשׁוֹן הָרַע עַל הַשְּׂכָנִים - שְׁלֵא לְצַרְףּ?

- ישתוק או ייצא מהחדר, אבל אסור להוכיח את ההורים.
- ינסה למצוא כף זכות ולומר זאת להוריו, ואם לא מצליח - יאמר כך כתוב בתורה שאסור לדבר לשון הרע - אפילו כשהסיפור אמיתי!
- יצעק בקול גדול "לשון הרע! לשון הרע!" ולא יסכים להם לדבר.
- יקריא את פסק ההלכה של ה'חפץ חיים' כי אסור לקבל לשון הרע אפילו מההורים.

30. בְּאִמְצַע שְׁעוֹר 'דף היומי' מִתְקַשֶּׁרֶת אָמוּ שֶׁל נֶתָן וּמְבַקֶּשֶׁת מִפְּנֵי שְׂיִקְנָה עֲבוּרָה מִנֵּת אֶכְלֵה. הָאֵם עַל נֶתָן לְעִזּוֹב אֶת הַשְּׁעוֹר - לְטוֹבַת כְּבוֹד אֵם?

- עדיף לוותר על השיעור בשביל כבוד אם.
- תלמוד תורה כנגד כולם! אסור לעזוב את השיעור - בשביל שום מצווה!
- מותר לנתן לעזוב את השיעור, אך אינו מחויב בכך.
- ינסה לבקש מאחיו שיביאו אוכל לאימם.

